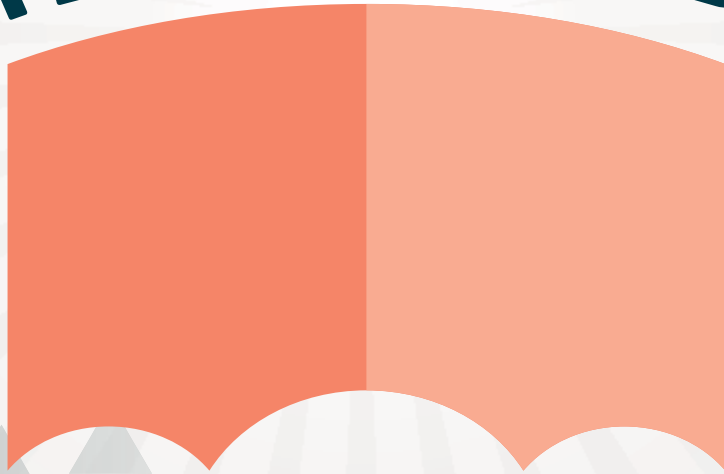

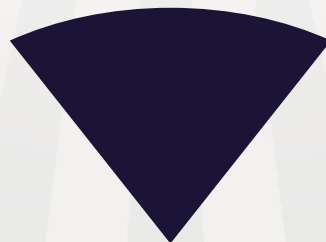

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

1. DENEME

1. (I) Kayaköy, bir zamanların zanaat ve ticaret merkezi olan Rum köyüdür. (II) Ne yazık ki günümüzde tamamen terk edilmiş hatta harabeye dönmüş ölü bir köy olmuş. (III) Kaya köyünün günümüzdeki popülaritesi, antik dönem kalıntılarında öte, Türk Kurtuluş Savaşı'ndan sonra mübadele sonucu terk edilen bir Rum köyü olmasından kaynaklanıyor. (IV) Türkler tarım ve hayvancılıkla geçimlerini sürdürürken, Rumlar ise zanaat ve ticaretle uğraşarak yamaçlarda kurulu evlerde yaşamlarını sürdürmüşler. (V) Gezerken evlerin kapı ve pencerelerinin söküldüğünü, tavanların çöktüğünü görüyor ve bazı Rum evleri, şapeller ve kiliseyi de gezdikten sonra yolumuza devam ediyoruz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde nesnel anlatım kullanılmamıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. ---- Böylece yanlışlık elden ele geliştikçe gelişir, biçimden biçime girer; o kadar ki işin en uzağındaki tanık, en yakınındakinden daha çok şeyler bilir; olayı son öğrenen, ilk öğrenenden daha inançlı olur. Bunda da şaşılacak bir şey yok. Çünkü insan bir şeye inandı mı ona başkasını da inandırmayı bir borç sayar; kolay inandırmak için de anlattığına dilediği gibi çekidüzen vermekten, bir şeyler katmaktan çekinmez. Karşısındakinin karşı koyma gücünü kırmak, onun kafasının alabileceğini sandığı gibi konuşmak ister.

Bu parçanın başına, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Bir kişinin yanılması bütün halkın yanılmasına yol açar, bütün halkın yanılması da sonradan teklerin yanılmasına.
- B) Şairin sorgusu, ruhsal ve fikrîsel değişimle, dolayısıyla dünyaya bakışı, dünyayı ve hayatı anlamlandırışıyla ilgilidir.
- C) Arayış ise aslında bir bütün hâlinde bulunan fakat hiçbirini bir diğeri olmadan var olamayan parçalardan oluşur.
- D) Somut bir vatan duygusundan uzaklaştı aydınlarımız, soyut bir vatan duygusunu ise sınırsız bir gerginlikle yaşadı.
- E) Yazar kendini okuyucunun kabul edeceği şeyleri söylemekle sınırlandırmış, kendini alışı sağlayacak bir alana hapsedmiştir.

3. Kültür, insanoğlunun fiziki dünyaya, çevreye söz geçirmek için sahip olduğu kolektif araçlar bütünüdür. Başka bir deyişle ilim, teknik ve uygulamalarıdır. Medeniyet ise insanın kendini kontrol altına alması; fikirce, ahlakça, ruhça yükselmesi için lüzumlu olan kolektif araçların tümüdür: güzel sanatlar, felsefe, din ve hukuk gibi. Ama bunun aksini ileri sürenler de var. Onlara göre medeniyet toplum yaşayışının maddi ve faydacı amaçlarına hizmet eder, akılcıdır: Emeğin, üretimin, teknolojinin ilerlemesi için gerekli bir akılcılık. Peki, kültür? O da toplum yaşayışının manevi yönlerini kucaklar; saf düşüncenin, hassasiyetin, idealizmin meyvesidir.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tasdikleyici ifadeye yer verilmiştir.
B) Tartışmaya başvurulmuştur.
C) Karşılaştırma yapılmıştır.
D) Kavramlar tanımlanmaya çalışılmıştır.
E) Tanık göstermelerden yararlanılmıştır.

4. (I) Sevgi, yalnız insana dair olmasa da insanın yine en ulu duygusudur. (II) Anamızı, babamızı, kardeşlerimizi, çoluğumuzu çocuğumuzu görünce içimizin titremesi, onları anarken yüreğimizin ya kaygılı bir sevinç, ya sıcak bir üzüntü ile çarpması dünyamızı genişletir. (III) Bir kendimiz için yaşamaktan, öz tasalarımızın çemberinden kurtuluruz. (IV) Bir de gönülden kimseye bağlı olmayan, kimseyi aramayan, özlemeyen bir kişi düşünün; akıllı olsun, doğru olsun, acımak nedir, isterseniz onu da bilsin, siz gene bir ürpermez misiniz? (V) Bizi, tekdüzelik içinde sürüp giden hayattan silkindiğimiz sanısı vererek avutan edebiyatı da büsbütün küçümsemeyelim.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. Yüz yıllarca ^I akan kar sularının açtığı ve yaklaşık 100 metre yüksekliğinde, ^{II} 18 km uzunluğundaki ^{III} Saklıkent Kanyonu'nda ^{IV} adrenalin ^V sevenler ^{VI} sitrese girmeden zorlu bir tırmanış ve yürüyüş ile ilerleyebilirler. ^{VII}

Bu parçada numaralanmış bölümlerin hangilerinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) I. ve III. B) II. ve IV. C) V. ve VII.
D) I. ve VI. E) III. ve V.

6. Sevgi de kendimizi avutmak içindir. Seveceğiz, sevmeye inanacağız ki sevelelim; yani bizi düşünen, ölmemizi istemeyen, bizim ölmemizden belki bizim kadar korkan kimseler bulunsun. Böylece korkularımızı birleştirirsek önüne geçilmez diye titrediğimiz sona belki karşı koyar, onu hiç olmazsa geciktiririz. Hiçbiri elimizden gelmesede bari bizi ananlar, gerçek yaşamamız bittikten sonra da bizi düşüncelerinde yaşatacak, varlığımızı kendi varlıklarında sürdürecektir kimseler olur ya! Toplum içgüdüsunü yenmiş bir kişi bulunur da o başkalarını severse ancak onun sevgisi gerçek bir sevgi, yalın bir sevgi olabilir. Bizimki bir yalandır, kendimizin de irkildiğimiz asıl yüzümüzü kendimizden de saklayan bir perdedir.

Bu sözleri söyleyen yazar, aşağıdaki soruların hangisine cevap vermiş olabilir?

- A) Sevgi kendimizi avutmak için midir?
B) Gerçek sevgi nasıl olmalıdır?
C) Sevgiyi değersizleştiren birileri var mıdır?
D) Ölüm sevgiyi bitirmeli midir?
E) Korkularımız sevgiye engel midir?

7. (I) Gerçekçi edebiyatın, gerçekçi sanatın, bütün çığırlar arasında en üstün olduğuna inanırım. (II) Ama düşünüyorum da: "Bizi alıp düşler dünyasına götüren bir edebiyat da gerekli değil mi?" diyorum. (III) Bugünün birçok yazarları sanatın toplumsal görevi üzerinde türlü türlü sözler söylüyorlar. (IV) Okurları düşler dünyasına alıp götürmek de edebiyatın toplumdaki görevlerinden biri değil midir? (V) Biz gerçek içinde yaşıyoruz, duvarlarını yıkıp aşamadığımız bir gerçek içinde.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümle, basit ve olumlu cümledir.
 B) II. cümle, iç içe girişik birleşik cümledir.
 C) III. cümlede; basit, türemiş ve birleşik isim vardır.
 D) IV. cümlede, zincirleme isin tamlaması kullanılmıştır.
 E) V. cümlede, bağımlı sıralı cümle kullanılmıştır.

8. Başımıza gelenleri büyütür, şişirir, karşımızdakini ağlatmak isteriz, neredeyse. Başkalarını kendi dertleri karşısında soğukkanlı gördük mü överiz, ama soğukkanlılığı bizim dertlerimize karşı gösterdiler mi darılırız, kızarız. Dertlerimizi anlamaları yetmez, yanıp yakınmalarını isteriz. Oysaki insan sevincini büyülterek anlatmalı, üzüntülerini kısaltarak. Kendini yok yere acındıran gerçekten dertli olunca acınmamayı hak eder. Kendini canlı iken ölü göstereni, ölü iken canlı görebilir herkes. Öylelerini gördüm ki eş dost kendilerini gürbüz, keyifli görecekti diye kendilerinin ödleri kopar ve iyileşmiş sanılmamak için gülmelerini tutarlardı.

Bu parçada sözü edilen davranışlarla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Bazen davranışlarımızda abartıya fazlaca kaçtığımızı
 B) Bencilliklerin davranışlarda çelişkiler doğduğuna
 C) Duygularımızda dengeli ve abartısız olmamız gerektiğine
 D) Başkalarına iyi görünmek için kendimizi acındırmak gerektiğine
 E) Kendinizi acındırmanın insana güven vermediğine

9. (I) Faruk Nafiz, bazı aruz mısralarında Yahya Kemal'i en yakından takip eden şairimizdir. (II) Fakat bu yakınlık, onun sanat anlayışından ziyade, mısralarının yapılışında onu hatırlatması şeklindedir. (III) Yahya Kemal'in manzumelerindeki mimarî sadelik onun şiirlerinde yoktur, birisinde yapıda zaruret, ötekinde sadece süs olur. (IV) Faruk Nafiz'de dil; buğday, gelincik, yabani ot, hepsini karmakarışık veren bir tarlaya benzer fakat bu düzensiz bolluğa biraz eğilirsek çok güzel şeyler bulabiliriz. (V) Faruk Nafiz, aruzdan heceye geçerken şiirine, halk şiirlerinden gelen bir tadı, bir nevi söyleme tarzını da almıştır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde Faruk Nafiz ile Yahya Kemal karşılaştırılması doğrudan verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

10. (I) Tarih boyunca medeni olmakla ince ve zarif olmak arasında belirgin bağlantılar olduğu görülmüştür. (II) Nerede bir medeniyet varsa orada bir saray hayatı, gittikçe aşağı tabakalara inen bir saray adabı vardır. (III) Esasen medeni tavırların geliştirilebilmesi için insanların boş zamanlarının olması gerekir. (IV) Boş zamanı olan, çok çalışmak zorunda olmayan, refah düzeyi aylıklığa elverişli birtakım insanlar olmalı ki medeniyet olgunlaşabilsin. (V) İnsanların yalnız zarif şeylerden hoşlanabilmeleri değil, onları görebilmeleri için bile boş zamana ihtiyaçları vardır.

Bu parçadaki cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, yüklem edilgen bir eylemdir.
B) II. cümle, bir isim cümlesidir.
C) III. cümlede, iki tane isim-fiil vardır.
D) IV. cümlede yüklem yapıcı birleşik fiildir.
E) V. cümle, yüklemleri ortak sıralı cümledir.

11. “Yaşlı adamın anlattıklarından rahatsız olmuştum.”

Bu cümlede görülen anlatım bozukluğunun sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sözcüklerin karşıladığı anlam iyi bilinmelidir ki bu olmazsa, anlatmak istediğimiz düşünce ile ortaya çıkan düşünce farklı olur.
B) Cümledeki sözcüklerin yerinde kullanılması, söylenmek istenenin karşıtı bir anlamın ortaya çıkmasına ya da cümlenin anlaşılmasına yol açar.
C) Anlam belirsizliği kişi zamirinin yerinde kullanılmaması ya da noktalama işaretinin kullanılmamasından kaynaklanabilir.
D) Cümlede verilen kavramların önem sırasının karıştırılması ya da cümlenin mantık açısından yanlış oluşturulması sonucunda ortaya çıkan anlatım bozukluklarıdır.
E) Bir sözcüğün ifade ettiği anlam, diğer sözcük içinde olduğundan, bu tür ifadeler de anlatım bozukluğuna yol açar.

12. I. Namık Kemal edebiyatın birçok dalında eser vermiştir. Edebiyatı topluma hizmet için bir araç olarak kullanmıştır. Vatan, millet, hürriyet eşitlik... gibi toplumsal konuları şiire taşımış, vatan şairi olarak tanınmıştır. Divan şiirine karşı çıkmakla beraber onun etkisinden kurtulamadı. Roman, tiyatro, eleştiri ve anı türlerinde eser vermiştir.

- II. Ziya Paşa, kendi döneminde eski ile yeni arasında çelişkiye düşen bir sanatçıdır. Bu çelişki düşüncelerinde olduğu gibi eserlerinde de görülür. Yayımladığı “Şiir ve İnşa” adlı makalesinde divan edebiyatına karşı çıkmış, Halk şiirini savunmuş ancak daha sonra “Harabat” adlı antolojinin ön sözünde halk şiirini eleştirip Divan şiirini savunmuştur. Şiir, makale, yergi, mizah, antoloji ve edebiyat tarihi alanlarında eserler verdi.

Yukarıdaki numaralanmış açıklamalarda sözü edilen sanatçıların ortak eğilimleri arasında aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Sanat sanat içindir, anlayışı ile eserler vermişlerdir.
B) Batılı anlamda ilk edebî topluluğun temsilcisidirler.
C) Çeşitli yazınsal türlerde eserler vermişlerdir.
D) Etkisinden kurtulamadıkları bir edebiyat geleneği vardır.
E) Edebiyatımıza girmiş yenilikleri takip etmişlerdir.

13. **Aşağıdakilerden hangisi belirtilen yargı araç içinde verilen tiyatro türüyle ilgili değildir?**

- A) Bütün sözleri müzikal olan ve daha çok seçkinlere hitap eden tiyatro türüdür. (Opera)
B) Sözlerinin bir kısmı müzikli olan ve halka hitap eden tiyatro türüdür. (Monolog)
C) Belli figürlere, adım atışlara dayalı dans ve müzikli gösteri türüdür. (Bale)
D) Aşırı acıklı, rastlantılara çokça yer verilen müzikli dram türüdür. (Melodram)
E) Olağanüstü kahraman ve olayları işleyen tiyatro türüdür. (Feeri)

14. I. İyi yetiştirilmiş roman başkahramanı Nazım'ın evlenme teklifini reddeder ve yaşlı Hüsnü Paşa ile evlenir, mutlu olamaz ve hafızasını kaybeder. Nazım hapiste ölür. Halide Edip'in eserin ismi başkahramanın adıyla söylenir.
- II. İzmir'in işgali sırasında kocası ve çocuğu düşman tarafından öldürülen Ayşe, İstanbul'a akrabası Peyami'nin yanına gelir. İkisinin yanına Binbaşı İhsan'da katılır ve beraber Anadolu'ya geçerler.
- III. Romanın başkahramanı Aliye Öğretmen, törelere ve toplum baskısına yenik düşmüş ve zaferi görmeden cahil kişilerce taşlanarak öldürülmüştür.
- IV. Bu roman adını eski bir İstanbul mahallesinin yoksul bir sokağından alır. Romanın başkahramanı Rabia'dır. Ve olaylar II. Abdülhamit döneminin sosyal ve siyasi hayatını yansıtır.

Aşağıdaki yapıtlardan hangisiyle ilgili bir açıklama yukarıda verilmemiştir?

- A) Ateşten Gömlek
B) Vurun Kahpeye
C) Sinekli Bakkal
D) Tatarcık
E) Handan

15. Yakup Kadri; ---- adlı romanında, Tanzimat'tan I. Dünya savaşına kadar üç neslin çatışmasını anlatır. Eserde Naim Efendi, kızı Sekine Hanım, damadı Servet Bey ve torunu Seniha'da simgeleşen üç kuşağın çatışması dile getirilir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Yaban
B) Nur Baba
C) Hüküm Gecesi
D) Sodom ve Gomore
E) Kiralık Konak

16. Divan şiirinde, ---- adı verilen ve bir şairin şiirine başka bir şairin öykünerek aynı ölçü ve kafiyede yazdığı şiirler yaygındır. Bu anlayış özgünlüğü olumsuz yönde etkilemiştir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) methiye   B) kaside   C) tezkire
D) nazire   E) fahriye

17. İslamiyet öncesi destanlarımızdan biri olan bu eserde, MÖ 209 – 174 yılları arasında hükümdarlık yapan Hun hükümdarı ---- doğumu, hayatı, mücadelesi, kağan oluşu, Türk birliğini kurması anlatılır. Yine diğer bir destanda, bir savaşta yenilen Türklerin ---- adı verilen bir yere sığınmaları, orada dört yüz yıl kalıp çoğalmaları, oraya sığmayınca da demirden bir dağı eriterek oradan çıkmaları ve büyük bir devlet kurmaları anlatılır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisinde verilenler sırasıyla getirilmelidir?

- A) Mete'nin – Ergenekon
B) Alp Er Tunga'nın – Kutlu Dağ
C) Attila'nın – Mezopotamya
D) Saka'nın – Ergenekon
E) Oğuz Kağan'ın – Kutlu Dağ

18. Modernizme uygun eser veren sanatçılardan olan Sait Faik Abasıyanık, modern Türk edebiyatının

I
en önemli isimlerinden biridir. Türk öykücülüğünün
II

Çehov etkisindeki Ömer Seyfettin ve olay hikâyeciliği
III IV

çizgisinden, çağdaş Batılı edebiyatlar düzeyine
çıkmasında önemli rolü olmuştur. Öykülerinde
İstanbul ön plana çıkar ve onu işler.
V

Bu parçada numaralanmış bölümlerin hangisinde bir bilgi yanlıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

19. I. Sanatta samimiyet, canlılık ve daima yenilik ilkesiyle hareket etmişlerdir.

II. Genç yetenekleri bir araya getirerek sanat ve edebiyatın gelişmesine katkı sunmak istemişler.

III. Dilin, yazının, edebiyatın ve sosyal bilimlerin gelişmesine katkıda bulunmayı amaçlamışlardır.

IV. "Sanat şahsi ve muhteremdir." sözleriyle sanat anlayışlarını ortaya koymuşlardır.

V. Sembolizmin etkisiyle şiirde ses güzelliğine ve ahenge önem vermişlerdir.

Yukarıda numaralanmış yargılardan hangisi Fecriati topluluğu ile ilgili olarak söylenemez?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

20. **Sanat metinleriyle öğretici metinler arasındaki farklarla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?**

A) Öğretici metinler okuyucuya bilgi vermek amacıyla yazılırken sanatsal metinler okuyucuya estetik zevk vermek amacıyla yazılır.

B) Öğretici metinler kurgu değildir, gerçekler dile getirilir. Sanatsal metinler ise kurgulanabilir, anlatılanlar hayal ürünü olabilir.

C) Öğretici metinler açık ve sade bir dille yazılır, üslup kaygısı yoktur. Sanatsal metinlerde ise dil sanatsaldır, üslup kaygısı vardır.

D) Öğretici metinler açıklayıcı anlatım türüyle kaleme alınırken sanatsal metinler betimleyici ve öyküleyici anlatım türüyle yazılır.

E) Öğretici metinlerde kelimeler yan anlamda kullanılırken sanatsal metinlerde kelimeler mecaz anlamıyla kullanılır.

21. Giyilmemiş çamaşırlar nasıl kokar bilirsin,

Sandık odalarında;

Senin de dükkânın öyle kokar işte.

Ablamı tanımazsın,

Hürriyette gelin olacaktı, yaşasaydı;

Bu teller onun telleri,

Bu duvak onun duvağı işte.

Ya bu çamurdaki kadınlar?

Bu mavi mavi,

Bu yeşil yeşil fistanlı...

Geceleri de ayakta mı dururlar böyle?

Ya bu pembezar gömlek?

Onun da bir hikâyesi yok mu?

Kapalı Çarşı diyip geçme;

Kapalı Çarşı,

Kapalı kutu

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Tekrar sanatı kullanılmıştır.

C) Betimlemelerden yararlanmıştı.

B) İstifham sanatı kullanılmıştır.

D) Kafiye ve redif kullanılmıştır.

E) Sıradan günlük olaylara yer vermiştir.

22. Âşık edebiyatı nazım şekillerinden olan ----, ayak şeması, nazım birimi, kullanılan dörtlük sayısı ve işlenen konu yönüyle koşma ile aynı özelliklere sahiptir. Koşmadan ayrılan yönleri, kendine özgü bir ezgiyle ve 8'li hece ölçüsü ile söylenmiş olmasındır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) semai   B) ilahi   C) şarkı
D) türkü   E) şathiye

24. I. Şinto - Japon
II. Kalevala - Finliler
III. Nibelungen - İngilizler
IV. Gılgamış - Sümer
V. Ramayana - Hint

Yukarıdaki numaralanmış destanlardan hangisi, karşısındakiyle ilişkilendirilemez?

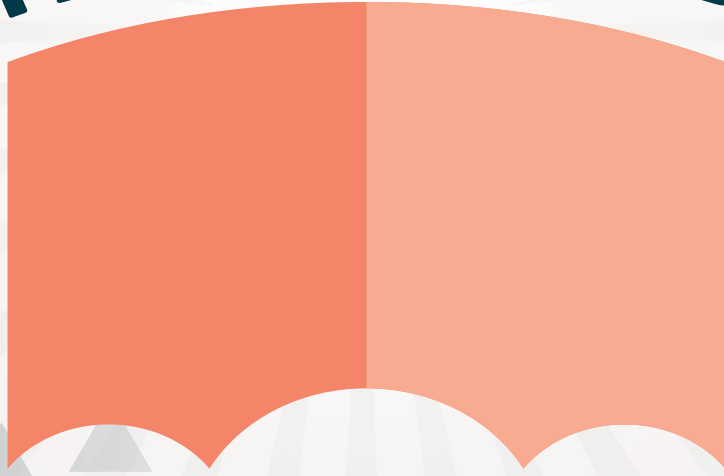
- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.   E) V.

23. Aşağıdakilerden hangisi Halit Ziya Uşaklıgil'in romanlarında görülen özelliklerden değildir?

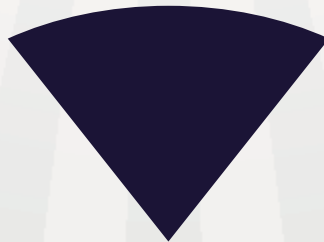
- A) Romanlarında gözleme önem veren sanatçı, kahramanlarını kendi çevresinden seçmiştir.
B) Romanlarında kahramanların ruh çözümlerine önem vermiş, eserlerine kişiliğini katmamıştır.
C) Roman kahramanları genellikle aydın, öğrenim görmüş, zengin kişilerdir.
D) Romanlarında mekân olarak hep Anadolu'yu kullanmış bilinçli biçimde Anadolu'ya yönelmiştir.
E) Romanlarında karamsarlık, hayal kırıklıkları, mutluluğa ulaşamama ve aşk konularını işlemiştir.

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

2. DENEME

1. Bunda da şaşılacak bir şey yoktur; Çünkü insan bir
I
şeye inandı mı ona başkasını da inandırmayı bir
borç sayar; kolay inandırmak için de anlattığına
II
dilediği gibi çeki düzen vermekten, bir şeyler kat-
maktan çekinmez.
III
Karşısındakinin karşı koyma gücünü kırmak,
IV
onun kafasının alabileceğini sandığı gibi konu-
şmak ister.
V

**Bu parçadaki numaralanmış noktalama işa-
retlerinden hangisinin kullanımı yanlıştır?**

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. Yunan komedyası şairi Philemon, hiçbir hekim,
dostlarının sağlığından, hiçbir asker de yurdun-
daki barıştan hoşlanmaz, dermiş. Daha da kötü-
sü, herkes içini yoklasa görür ki gizli dileklerimiz
birçoğu başkasının zararından doğar ve besle-
nir. Öyle sanıyorum ki doğanın genel düzeni hiç
şaşmıyor böyle olmaktan. Fizikçilerin dediğine
göre, her şeyin doğması, beslenmesi, çoğalma-
sı, başka bir şeyin bozulup çürümesiyle oluyor.
Bir varlık biçim ve nitelik değiştirdi mi o anda yok
olur biraz önce var olan.

**Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden
hangisi yoktur?**

- A) Farklı yapıda cümleler oluşturma
B) Tanık göstererek asıl düşünceye ulaşma
C) Soru edatını “-diği zaman” anlamında kullan-
ma
D) Somut anlatım yerine soyut anlatım yolunu
tercih etme
E) Bazı yargılarda genellemeler yapma

3. (I) “Marifet” derken, “hüner sergilemek” amacı
anlaşılmalı, bir sonuç olarak ortaya çıkmalı.
(II) Söyleyecek sözü, anlatacak hikâyesi olan
insanların, bu amaçlarını gerçekleştirmek için
kullandıkları özellikler olarak anlaşılmalı. (III)
Çünkü “hüner sergilemek” kendi başına bir ama-
ca dönüşünce eser hayattan kopuk hâle geliyor.
(IV) Sanki insan iyi bir hikâyeyi, güzel bir üslupla
anlatamamış gibi. (V) Hayata dair değil de daha
çok edebiyat kuramlarına dair bir yapıt oluyor.

**Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden
hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?**

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. (I) En büyük kötülüklerimiz, küçük yaşımızda
belirmeye başlar. (II) Asıl eğitimimiz bizi emzirip
büyütenlerin elindedir. (III) Çocuk bir tavuğun
boynunu sıkar, kediyi, köpeği oyuncak edip yara
bere içinde bırakır; anası da ona bakıp eğlenir.
(IV) Oysa bunlar zalimliğin, zorbalığın tohumları
ve kökleridir. (V) Görülüyor ki bu tohumlar ço-
cuklukta filizlenirler, çocuklar da alması gereken
ilk terbiyeyi aileden alır. (VI) Bu kötü yöntemleri
yaşın küçüklüğüne ve işin önemsizliğine bakarak
hoş görmek tehlikeli bir eğitim yoludur.

**Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin han-
gileri anlamca birbirine yakındır?**

- A) I. ve III. B) II. ve IV. C) V. ve VI.
D) II. ve V. E) III. ve VI.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu yoktur?

- A) Sınırdaki yakalanan mülteciler sınır karakoluna götürülerek geri iade edildiler.
- B) Kadıncağız çocuğunu bulabilmek için bir aşağı bir yukarı çıkıyordu.
- C) Haftaya bu konuyu sen bana anlat, diğer haftaya ben sana anlatacım.
- D) Hava muhalefetinden rötar yapan uçağımızı bekledik henüz daha gelmedi.
- E) Suriyeli mülteci kardeşlerimize olumsuz bakış açımızı değiştirmeliyiz.

6. Bence çocukların babalarına karşı duydukları, saygıdır daha çok. Duygu düşünce alışverişleriyle beslenen dostluk onlar arasında kurulamaz, dünyaları çok ayrıdır çünkü. Üstelik doğal ödevleri de engeller, bu dostluğu. Babalar bütün gizli düşüncelerini çocuklarına açamazlar, yakışsız bir sırdaşlık yaratmamak için; dostluğun baş görevlerinden biri olan uyarmalar, akıl vermeler de çocukların babalarına yapabilecekleri şeyler değildir. Kimi uluslarda çocukların babaları, kiminde de babaların çocukları öldürmeleri âdetmiş, birbirlerine çıkarabildikleri zorlukları önlediği ve doğal olarak birinin varlığı ötekini yıkımına bağlı olduğu için.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiştir?

- A) Babaların çocuklarıyla duygu ve düşünce alışverişine ne dersiniz?
- B) Çocuklar babalarına akıl vermeli mi yoksa sorumluluk mu taşımaları?
- C) Günümüz aile yapılanmasında çocuğun babaya karşı görevi ne olmalıdır?
- D) Gizli düşünceler zamanla baba ile çocuk arasında sırdaşlık oluşturur mu?
- E) Çocuğun babaya karşı dostluğu mu yoksa saygınlığı mı önemlidir?

7. Öznede gerekli olan değişim, her türlü istemenin ortadan kaldırılmasına dayandığı için, iradeden kaynaklanamaz ve dolayısıyla iradenin keyfi bir değişimi olamaz. Bir başka deyişle, bizim elimizde olamaz. Tam tersine bu ancak zihnin iradeye geçici üstünlüğünden ya da fizyolojik olarak ifade etmek gerekirse, istekler veya heyecanlar tahrik edilmeksizin beynin kavrama melekesinin kuvvetli bir şekilde uyarılmasından kaynaklanır. Bunu biraz daha doğru izah etmek için okura bilincimizin iki yanının olduğunu hatırlatmak isterim; kısmen o bizim kendi bilincimizdir ki iradedir, kısmen başka şeylerin bilincidir ve bu hüviyetiyle öncelikle algı yoluyla dış dünyanın bilgisi, nesnelere idrakidir.

Bu parçaya göre “değişim” ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Değişimin irade kaynaklı olmadığı
- B) Yaşamdaki değişimin bireye yansımadağı
- C) İstek ve heyecanların beyni uyarabileceğı
- D) Değişimde bilincimizin iki yanının olduğı
- E) Bilincimizin dış dünyayı idrak edebileceğı

8. İlahi Komedyanın büyük şöhretinin bana abartılı göründüğünü içtenlikle kabul ederim. Büyük ölçüde bunun sorumlusu temel fikrin aşırı saçmalığıdır ve bunun bir sonucu olarak Hristiyan mitolojisinin en itici boyutu derhâl dikkatimize canlı bir şekilde sunulur. Üstelik üslup ve telmihlerin karanlığının da bunda payı vardır: Bununla beraber üslubun çoğu kez veciz denilecek derecede kısalığı, anlatımın güçlülüğü ama daha da önemlisi Dante'nin hayalinin benzersiz gücü kesinlikle kayda değerdir. Dante, bu sayede imkânsız şeylerin tasvirine, neticede bir rüyanın gerçekliğine benzeyen hissedilir bir gerçeklik kazandırır. Çünkü bu tür şeylere dair herhangi bir tecrübeye sahip olamayacağına göre böylesine canlı, tam ve açık renklerle resmedebilmesi için anlaşılabilir bunları rüyasında görmüş olmalıdır.

Bu parçada yazarın eleştirdiği eser için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İlahi Komedyanın haklı bir şöhretinin olmadığı
- B) Ana fikrinin abartılarak insanlara verildiği
- C) Üslubun okuyarlarda anlama güçlüğü oluşturduğu
- D) İçeriğinin çok yönlü ve ayrıntılı bir nitelik taşıdığı
- E) Kurmaca olaya hissedilir bir gerçeklik kazandırdığı

9. Tarih, her zaman zihne büyük külfet yükleyen ve onu tamamen meşgul eden gerçek bilgi dallarının talep ettiği çabayı göstermeksizin bir şeyler öğrenmek isteyenlerin gözde çalışma alanı olmuştur. Fakat günümüzde her yıl piyasaya çıkan sayısız tarih kitabının da gösterdiği gibi her zamankinden daha fazla revaçtadır. Tarihin bütününde her zaman aynı şeyi görmekten kendini alamayan tarihçi, tıpkı fotoğraf makinesi gibi her ayarda farklı düzenlenişler içerisinde aynı şeyleri göstermiştir. Gülünç ve saçma olan tek şey tarihi, felsefenin bir bölümü yapmak hatta onun yerini alabileceğini düşünerek doğrudan felsefeye dönüştürmek isteyenlerin arzudur.

Bu parçada tarih bilimiyle ilgili olarak söylenecek genel yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarih biliminin her zaman gözde çalışma alanı olduğu
- B) Piyasaya tarih bilimiyle ilgili oldukça fazla eserin çıkartıldığı
- C) Tarihçiler farklı bakış açılarıyla aynı durumu anlattığı
- D) Tarihin çaba sarf edilmeden çalışılacak bir alan olduğu
- E) Tarih biliminin giderek başka bilimlere dönüştürülmek istendiği

10. I. Değil, ben bir maharet gösterebilmişsem, kendimi size okutabilmişsem siz de zevkle, elinizden bırakmadan kitabı okuyorsunuz. Ama iş olsun diye yazmışsam, bir meselem olmadan sadece kitap, yazmak için yazmışsam bu ne biçim kitap deyip okumadan elinizden atıyorsunuz. Asıl eleştiri zaten okurum veriyor.
- II. Bence bu da yanlış... roman sadece okur için yazılır. Çünkü romanı yayınevine veriyoruz, sonra kitap okuyucunun eline geçiyor. Okuyorsunuz. Ben yazarken nasıl yalnızsam siz de okurken yalnızsınız.
- III. Mutlaka yazılması gereken bir kitapsa yazılmalı. Eğer gerekli olmayan bir eser yazıyorsanız o kitap için kesilen ağaca, harcanan mürekkebe, emeğe yazık.
- IV. Ne yazık ki akıp giden hayatla bağ kurmak gibi herhangi bir kaygı olmadan, kişisel sorunlar üzerine ve sıkıcı romanlar yazıldığını görüyorum. Çünkü Türkiye’de entelektüel olmak bir merteye gibi görülüyor. Bir yaşam biçimi olarak aydın olmak algılanıyor. O yüzden sorduğün soruya kısaca cevabım, bence yapmaz.

Numaralanmış yargılarla ilgili aşağıdaki sorulardan hangisi sorulmamıştır?

- A) Bir şeyler yazmış olmak, insanı entelektüel yapar mı?
- B) Sizi roman yazmaya yalnızlığınız mı itiyor?
- C) Sizce kitap niçin yazılmalıdır?
- D) Eleştirmenlerin eseriniz hakkında ne diyeceği önemli midir?
- E) Peki, okur sizi niye okusun?

11. Yer altı kaynaklarının oluşumlarını ve dağılımlarını inceleyen jeoloji ve insan topluluklarının davranış, kültür ve fiziksel yapı açısından ortaya koydukları farklılıkları inceleyen antropolojide büyük oranda gelişme kaydedilmiş ve önemli bulgular elde edilmiştir.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Zincirleme isim tamlaması
- B) Zarf-fiil eki almış sözcük
- C) Sıfat tamlaması
- D) Aitlik (iyelik) eki almış sözcük
- E) Yardımcı eylemle kurulan birleşik fiil

12. Tek dörtlükten oluşur, Kafiye şeması (uyak düzeni) I
aaxa şeklindedir, bu yönleriyle “mani”ye benzer.
II
Aruz ölçüsünün kendine özgü kalıplarıyla yazılır.
III
Dünya görüşü, felsefi ve tasavvufi düşünceler, maddi ve manevi aşk gibi çeşitli konular özlü biçimde işlenir. Tuyuğ nazım şeklinin en tanınmış şairi İranlı şair Ömer Hayyam’dır. Türk edebiyatında V
Hoca Dehhani, Yahya Kemal tuyuğlarıyla tanınmış VI VII
şairlerdendir.

Bu parçada tuyuğ türüyle ilgili numaralanmış bölümlerden hangileri yanlıştır?

- A) I. ve III.   B) II. ve IV.   C) VI. ve VII.
D) V. ve VI.   E) III. ve V

13. “Haset, cimrilik, açgözlülük dünya ile ilgili ihtirasları terk etmekle giderilir. Öfke, gıybet, kahkaha ve alay etmek kendini terbiye etmekle giderilir. Bunların hepsi sabırla hayra dönüşür. Kibir Şeytan’dan, tevazu Rahman’dandır. Ne zaman insan kibre kapılsa tevazuyu onun üstüne göndermek gerek. Hased Şeytan’dan, ilim Rahman’dandır. İnsan ne zaman hasede, kıskanma hastalığına yakalansa, ilmi onun üzerine göndermek gerek. Cimrilik Şeytan’dan, cömertlik Rahman’dandır. İnsan ne zaman cimri hâle gelse cömertliği onun üstüne göndermek gerekir.”

Hacı Bektaş Veli’nin “Makalat” adlı eserinden alınan bu parçaya göre eserle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Öğüt ve ahlak kitabı olduğu
- B) Dilin göndergesel işleviyle kullanıldığı
- C) Dönemin zihniyetini yansıttığı
- D) Sade, yalın bir dil kullanıldığı
- E) Göstermeye bağlı metin olduğu

14. **Aşağıdakilerden hangisinde, belirtilen yargılar araç içerisinde verilen sanatçılarla ilgili değildir?**

- A) Türk dilinin yabancı sözcüklerden tümüyle arınması amacıyla öz Türkçenin en katı savunucularından biri olmuştur. Bu amaçla Arapça olduğu için “ve” bağlacını eserlerinde hiç kullanmamıştır. (Nurullah Ataç)
- B) Özgün üslubu ve derin kültürel birikimi ile Cumhuriyet Dönemi’nin en önemli düşünce adamlarından ve denemecilerindendir. Doğu – Batı uygarlıklarını derinlemesine bildiği için iki uygarlık arasındaki derin farkları başarıyla ortaya koymuştur. (Cemil Meriç)
- C) Çanakkale Savaşı sırasında cephedeki Mustafa Kemal ile yaptığı “Anafartalar Kumandanı Mustafa Kemal ile Mülakat” adlı çalışmayla Atatürk’ü basında ilk kez tanıtan gazeteci olarak ünlenmiştir. (Ruşen Eşref Üneydin)
- D) Edebiyatın farklı türlerinde eser veren yazar, özellikle edebiyat tarihini geniş kitlelerin ilgisine sunan “Resimli Türk Edebiyatı Tarihi” isimli eseri ile tanınmıştır. (Mehmet Kaplan)
- E) 1978 yılında bir grup arkadaşı ile kurduğu Türk Edebiyatı Vakfının ölünceye kadar başkanlığını yürütmüştür. Bu vakıf bünyesinde çıkan Türk Edebiyatı dergisini kurmuş ve yönetmiştir. (Ahmet Kabaklı)

15. Yakup Kadri’nin ---- adlı romanında Kurtuluş Savaşı yılları ve bu yıllardaki aydın-halk çatışması işlenmiştir. Olayları başkahraman Ahmet Celal’in anı defterinden takip ettiğimiz bu roman, bir taraftan Anadolu köylüsünün gerçeklerini dile getirirken diğer yandan Türk aydını ile köylüsü arasındaki uçurumu gözler önüne sermiştir.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Kiralık Konak
- B) Yaban
- C) Sodom ve Gomore
- D) Hüküm Gecesi
- E) Bir Sürgün

16. Beş Hececiler, şiirlerinde memleket sevgisi, yurt güzellikleri, kahramanlık gibi konuları işlemişlerdir. Romantik bir tutumla Anadolu'yu anlatmışlardır. Millî kaynaklara yönelmiş, ---- geleneğinden yararlanmışlardır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilirse bir bilgi yanlışlığı ortaya çıkmaz?

- A) Divan şiiri
B) Halk şiiri
C) Manzum şiir
D) Modern şiir
E) Satirik şiir

17. Ne zaman seni düşünsem
Bir ceylan su içmeye iner
Çayırları büyürken görürüm
Her akşam seninle
Yeşil bir zeytin tanesi
Bir parça mavi deniz
Alır beni
Seni düşündükçe
Gül dikiyorum elimin değdiği yere
Atlara su veriyorum
Daha bir seviyorum dağları

- I. Ahenk unsurlarına yer verilmemiştir.
II. Lirik tarzda oluşturulmuştur.
III. Toplumsal bir tema işlenmiştir.
IV. Modern şiirden etkilenilmiştir.
V. Sitemkâr bir üslup kullanılmıştır.

Yukarıdaki dizelerle ilgili olarak verilen numaralanmış bilgilerden hangileri yanlıştır?

- A) I. ve II.   B) II. ve IV.   C) I. ve V.
D) III. ve V.   E) III. ve IV.

18. Batılılaşmanın getirdiği bütün bir değişim İstanbul'u sarmıştır. Bu değişimin sebep olduğu çözümlüşün sosyal kurumlarda ve özellikle de aile kurumu üzerindeki yansıması ---- adlı bu romanda başarılı bir biçimde işlenmiştir. Romanın kahramanı Ali Rıza'nın şahsında mutlak doğruların iflası gözler önüne serilmiştir. Ali Rıza Bey, evin gelini olan eğlenceye düşkün genç ve güzel kadın Ferhunde'ye ve onun ihtiras ve zevk düşkünlüğüne karşı ailesini korumaya çalışmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Dudaktan Kalbe
B) Çalığışu
C) Yeşil Gece
D) Acımak
E) Yaprak Dökümü

19. I. Servet-i Fünun anlayışıyla yazdığı şiirlerden oluşur. (Rûbab-ı Şikeste)
II. Servet-i Fünun dağıldıktan sonra "toplum için sanat" anlayışıyla yazdığı şiirlerden oluşur. (Rûbabın Cevabı)
III. Oğlu Haluk'un şahsında dönemin gençliğine öğütler verdiği şiirlerden oluşur. (Haluk'un Defteri)
IV. Şairin bir çocuk ruhu ile yazdığı hece ölçüsünden oluşmuş çocuk şiirleridir. (Şermin)
V. Şairin içinde bulunduğu mutlulukların bir yansıması olarak yazılmış bir şiirdir. (Tarih-i Kadim)

Tevfik Fikret'in eserleriyle ilgili olarak numaralanmış seçeneklerden hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.   E) V.

20. Bugünkü edebiyat tarihi bilimine öncülük etmiş bu çalışmalarda eser, yazıldığı dönemki şairler ve ürünleri ile ilgili bilgiler aktaran çalışmalardır. Bu çalışmalarda sanatçıların hayatları hakkında kısaca bilgiler verilip şairlerin birkaç şiirine de yer verilmektedir. Bu çalışmalara Divan edebiyatında ---- , halk edebiyatında ise ---- denir.

Bu parçada verilen bilgilerle ilgili boş bırakılan yerlere sırasıyla hangisi getirilmelidir?

- A) münşeât, bibliyografya
B) tezkire, münşeât
C) menakıbname, cönk
D) cönk, menakıbname
E) tezkire, cönk

21. Aşağıdakilerden hangisi Namık Kemal'in çalışmaları arasında değildir?

- A) Cezmi
B) Akif Bey
C) Muhsin Bey
D) Kara bela
E) Gülnihal

22. Rasim Özdenören, "Gül Yetiştiren Adam" romanında

Batılılaşma sürecinden sonra ortaya çıkan yeni

durum karşısında insanımızın aldığı tavrı konu edinmiştir. "Bir Adam Yaratmak" ve "Çözülme" adlı

hikâyeleri aynı adlarla TV filmi yapılmış, "Çok Sesli Bir Ölüm" Prag'da yapılan Uluslararası TV Filmleri

Yarışması'nda Jüri Özel Ödülü'nü almıştır.

Bu parçadaki numaralanmış bölümlerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

23. 1960 sonrasında getirdiği göreceli özgürlük ortamı, şiir dünyasının gelişimine katkı sağlamıştır. 1960 sonrası kuşak şairleri, şiirlerini Yeni Gerçek, And, Halkın Dostları, Milat gibi dergilerde yayımlamışlardır. Halkın ve işçi sınıfının sorunlarını politik bir bakışla ortaya koymaya çalışan ---- gibi şairler; umut, direnme ve isyan şiirleri yazmışlardır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

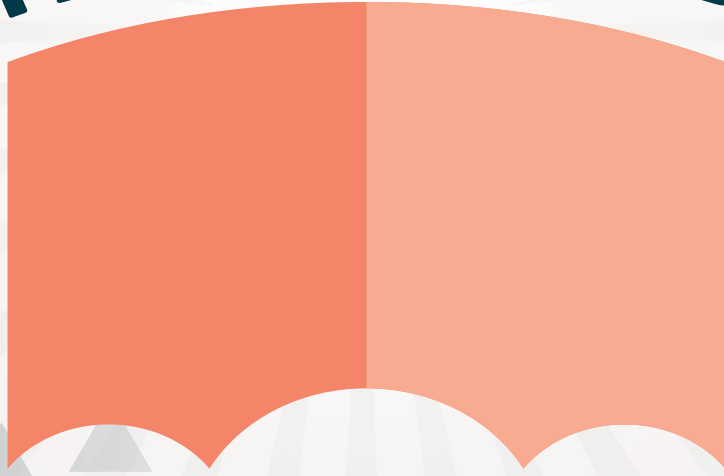
- A) Melih Cevdet Anday
B) Atıf Behramoğlu
C) İsmet Özel
D) Ceyhan Atuf Kansu
E) Can Yücel

24. **Sezai Karakoç ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

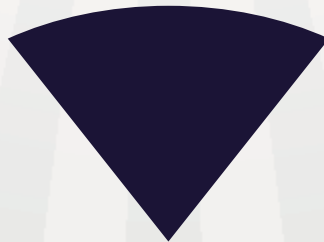
- A) Şiiri, tanrısal olanı soyut düzlemde kavrayarak en güzel ve eksiksiz bir biçimde anlatmanın aracı olarak kullanmıştır.
B) Şairi, ilk meşhur eden şiiri 1952'de yazdığı "Monna Rosa" olup bu aşk şiiri uzun zaman dillerde gezmiş ve kendisinden övgüyle söz ettirmiştir.
C) Dini yorumlayan, hayat felsefesi hâline getiren Yunus Emre, Mevlânâ, Fûzûli, Şeyh Galip, Mehmet Âkif, Necip Fazıl çizgisinin günümüzdeki temsilcisidir.
D) Bilinçaltı anlayışına yönelerek şiiri aklın, ahlaki endişelerin, yasaların ve alışılmış her türlü sınırlayıcı, baskıcı düzeneklerin dışına çıkarmak istemiştir.
E) Türk şiirini metafizik bir esasa oturtan şair, şiir dilindeki semboller aracılığıyla geleneği bugüne ve geleceğe taşımaya çalışmıştır.

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

3. DENEME

1. --- Yeni kelimeler eklenir, eski kelimeler dönüşüme uğrar. Ama Türkiye'de ezici çoğunluk bilmediğini öğrenme gereği duymuyor ki. Donmuş takılmış kelime hazinesi. Son derece üzücü istatistiksel bilgiler var. Lise yıllarında bir öğrenci Amerika'da 60 000 civarında kelime biliyor, aynı oran Türkiye'de sekizde birine, onda birine kadar düşebiliyor. Bu nasıl bir daralma? Kelimelerle beraber daralan hayal gücümüzdür aslında.

Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Dil açısından değişimi yakalayabilmek için İngilizce ile Türkçe arasında bir seçim yapmak önemlidir.
- B) İngilizce yazmam bu dilsel arayışın bana getirdiği bir safha oldu.
- C) İngilizce yazarken bu dilin getirdiği kelime hazinesinden etkilenmemek mümkün değil.
- D) Tarihsel süreç içerisinde dil sürekli genişleyebilen canlı bir organizmadır.
- E) Ya o ya bu demek yerine çok dilli çok kültürlü olmak da mümkün.

2. (I) Eleştiri kavramı genel olarak bir edebiyat eserinin düşünsel ve estetik niteliklerinin belirli ölçütler kullanarak değerlendirilmesini ifade etmektedir. (II) Bundan dolayı eleştiri 'esere yönelik' yöntemli bir değerlendirme olarak tanımlanabilir. (III) Eleştiri belirli bir yönetime bağlı kalınarak yapıldığında eleştirmen tarafsızlığını gösterebilir. (IV) Bunun için eleştirmenin bilim dallarının özelliği olan kesin ölçütlerle hareket etmesi gerekir. (V) Aksi hâlde eleştirmenin yaptığı değerlendirme sadece kişisel değerlendirmesinden, algılamasından öteye gitmeyen öznel bir yorum olur.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Her eleştiri, incelenen eserin üzerinde bir yargıya varır, onu derinlemesine irdeler." cümlesi getirilebilir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. Metin gerçekten de bir türlü ilerlemiyorsa ondan vazgeçilebilir ya da sonraya bırakabilir. (I) Kimi zaman uzun bir yürüyüş o tıkanıklığı giderebilir, kimi zaman başka bir şeyle uğraşmak iyi gelir. (II) Bir süreliğine metinden uzaklaşmak her zaman için hem kişiye hem de metne iyi gelir. (III) Yapılan bütün işleri birbirinden bağımsız görmek, enerjimizi o işe yoğunlaştırmak gerekebilir. (IV) Dergicilik çok önemsenecekse ve bir ülkenin kültür sanat haritasında dergilerin yerinin çok önemli olduğu söylenebilir. (V) Ama yazmak da diğer bütün işlerden bağımsız, açıkçası çok özel bir yerde durmalıdır.

Bu parça iki paragrafa bölünmek istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. Ben mümkün olduğunca böyle tanımlamalardan uzak durmaya çalışıyorum. Bence böyle kategorik ayırımlar kitaplar için kullanılmalı, yazarlar için değil. Benim yazdığım bir roman, diyelim "tarihî roman" türüne girebilir ama bu, beni "tarihî roman yazarı" yapmaz. Ben belki de bir sonraki romanımda daha farklı bir alanda gezinirim. Kaldı ki bu tür kategorik ayırımlar sadece zihinlerimizde var. Mesela Umberto Eco'nun "Gülün Adı" adlı kitabı için ne diyeceğiz? Tarihî roman mı, postmodern roman mı, gerilim romanı mı? Yoksa hepsi birden mi? Aslında türler iç içedir ve böylesi net ayırımları biz sadece kafamızda yaratırız.

Bu parçada sözü edilen yazarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine varılamaz?

- A) Örnek verdiği eserle ilgili tartışmaların yapılabileceğine
- B) Türlerle ilgili tanımlamalar yapmaktan kaçındığına
- C) Romanlarla ilgili ihtimallere dayalı değerlendirmeler yaptığına
- D) Farkındalık oluşturmak için öz eleştiri yaptığına
- E) Türlerle ilgili yapılan ayırımları doğru bulmadığına

5. Kitabımda edep kurallarının izin verdiği ölçüde
I
eğilimlerimi, sevgilerimi az çok belirtiyorum; bilmek
II III
isteyene sözlü olarak daha da serbestçe ve
IV
içtenlikle açıklıyorum duyup düşündüklerimi.
V

Bu dizelerdeki numaralanmış sözcüklerden hangileri yalnızca yapım eki almıştır?

- A) I. ve III.   B) II. ve IV.   C) III. ve V.
D) III. ve IV.   E) I. ve V.

6. Üniversite çağına kadar yurtdışında ve çeşitli
I
ülkelerde kaldı. Türkiye'ye bu dönemden sonra
II
geldi. Buna rağmen Türkçeye hâkimiyeti ve kelime
III
zenginliği dikkat çekici olmasından TDK'nin
IV
çalışmalarına katılıp Batı'da verilen çalışmalar
hakkında bilgi verdi. V

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.   E) V.

7. Yasaların ve doğal zorunluluğun bize buyurduğu dostluklarda seçme ve isteme özgürlüğümüz azalıyor, öyle ki bu özgürlük sevgi ve dostluk kadar bizim diyebileceğimiz başka hiçbir şey oluşturamaz.

Bu cümleyle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) “buyurduğu” sözcüğü sıfat-fiildir.
B) “isteme” sözcüğünde olumsuzluk eki vardır.
C) “özgürlük” sözcüğünde iki yapım eki kullanılmıştır.
D) “hiçbir” sözcüğü sıfat görevindedir.
E) “oluşturamaz” sözcüğü kurallı bileşik eylemdir.

8. Uygarlıkların tanışması için birbirlerinin kitaplarını okumaları şart. Bu nedenle edebiyat tarihinin en önemli konularından biridir çeviri. Eğer çevirmenler olmasaydı dünya edebiyat ve düşüncesinin en önemli eserlerinden yoksun kalırdık. Bir insan, en çok kaç dilde eser okuyabilir ki? Çeviri dediğim zaman aklıma birçok hikâyecik hücum ediyor, Aslında tercihler özgür olmadıktan sonra, sadakatin veya güzelliğin bir değeri olur mu? Çevirinin de güzel, güçlü, özgür bir eser gibi seçenekleri olmalı ancak yobaz bir “sahip olunma” anlayışını aştıktan sonraki tercihlerin bir anlamı olabilir.

Bu parçada eleştirmen, çeviri ile ilgili aşağıdakilerin hangisinden yakınmaktadır?

- A) Yazarların çeviri işine gereksiz zaman harcadığından.
B) Kafa göz yarararak basit sahiplenme duygusuyla çeviriler yapıldığından
C) Yazarların çeviri alanında özgürce çalışmadığından.
D) Çeviri işinin tek yönlü olmasından.
E) Çeviri yapacak alanların kalmadığından.

9. Televizyonun bu kadar yaygın olmadığı, gazetelerin de pek az kişi tarafından okunduğu dönemlerde şiir, çok etkili bir iletişim aracıydı. İnsanların hemen ezberlediği, toplantılarda yüksek sesle okuduğu, arkadaş gruplarında bir ayın gibi tekrarladığı şiirler, önemli bir toplumsal işleve sahipti. Şiir sanatı bugünkü gibi insanlığı yoksullaştıracak biçimde sanat bölgesine hapsetmemiştir. Bu gerçek, yalnız büyük kentlerde değil, Anadolu'nun en ücra köşelerinde de hissedilirdi. Yörede yaşanmış faciaları anlatan, çok ucuz saman kâğıda kötü bir baskı makinesiyle basılmış destanların pazarlarda beş kuruşa satıldığı dönemi çocukluğumdan hayal meyal hatırlar gibiyim.

Bu parçada şiirle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Şiirin insan hayatında ne denli bir etkileşim aracı olduğuna
B) Coşku ve heyecana bağlı işlevini toplum içinde yansıtıldığına
C) Şiirin bugünkü gibi insanları yoksulluk içerisinde bıraktığına
D) Şiirin Anadolu'nun en ücra köşelerinde de dahi icra edildiğine
E) Makineler kaliteli baskı vermese bile eserlere değer verildiğine

10. (I) Koşmak, hayatı yerli yerine oturtmak demektir. (II) Çok önemli olduğunu düşündüğünüz şeyler, pistte önemini kaybeder. (III) Kendiniz için koyduğunuz hedeflerin çoğunun yanlış olduğunu görür, hayatınızı yeniden düzenlersiniz. (IV) Bir kum saatinin dar kanalından geçer gibisinizdir. (V) Daha önce nerede olduğunuz önemli değildir, önemli olan o dar geçidi atlamaktır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümle, isim cümlesidir.
B) II. cümle, girişik birleşik cümledir.
C) III. cümle, bağımlı sıralı cümledir.
D) IV. cümle, fiil cümlesidir.
E) V. cümlede yüklem ek-eylem almıştır.

11. **Aşağıdakilerden hangisi edebiyat tarihi ile ilgili değildir?**

- A) Edebiyat tarihi; tarihî olayları sebep-sonuç ilişkisiyle inceleyip çıkarımlar ortaya koyar.
B) Edebiyat tarihi; incelemeleriyle yazarları tanıtmaya, araştırmalar yapmaya yönlendirir.
C) Edebiyat tarihi; din, felsefe, ahlak, sanat tarihlerinin verilerinden de yararlanır.
D) Edebiyat tarihi; bir ulusun edebî eserlerini inceleyerek, geçirdiği evreleri tanıtır.
E) Edebiyat tarihi, sanat eserinden yola çıkarak eserin yazıldığı dönemin zihniyetini açığa çıkarır.